

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ДС/СС 05/4-02 бр. 619/1-ХП/6
16.05.2013. године

На основу члана 221. став 1. алинеја 16. и члана 266. Статута Факултета, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је на својој V редовној седници, одржаној дана 16.05.2013. године, донело следећу

О Д Л У К У

Прихвата се Извештај комисије са оценом докторске дисертације: СТРАНИ УТИЦАЈИ НА РАЗВОЈ СРПСКЕ ВОЈНЕ ДОКТРИНЕ 1878-1918, кандидата мр Слободана Ђукића и одобрава усмена одбрана.

Универзитет је дао сагласност на предлог теме 13.10.2009. године.

Ова се одлука упућује Стручном већу Универзитета на сагласност.

Доставити:

1x Универзитету у Београду
1x Комисији
1x Стручном сараднику за
докторске дисертације
1x Шефу Одсека за правне послове
1x Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Милош Арсенијевић

Факултет Филозофски
04/1-2 бр.6/2326
(број захтева)
17.05.2013.
(датум)

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Веће научних области
друштвено-хуманистичких наука
(Назив већа научних области коме се захтев упућује)

ЗАХТЕВ
за давање сагласности на реферат о урађеној докторској дисертацији

Молимо да, сходно члану 46. ст. 5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду («Гласник Универзитета», бр. 131/06), дате сагласност на реферат о урађеној докторској дисертацији кандидата

Слободана (Војин) Ђукића
(име, име једног од родитеља и презиме)

КАНДИДАТ Слободан (Војин) Ђукић
(име, име једног од родитеља и презиме)

пријавио је докторску дисертацију под насловом: _____

Страни утицаји на развој српске војне доктрине 1878-1918

Универзитет је дана 13.10.2009. својим актом под бр 612-18/350/9 дао сагласност на предлог теме докторске дисертације која је гласила: _____

Страни утицаји на развој српске војне доктрине 1878-1918

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата

Слободана (Војин) Ђукића
(име, име једног од родитеља и презиме)

образована је на седници одржаној 21.02.2013. одлуком факултета под бр 159/1-XIV/4 у саставу:

Име и презиме члана комисије	звање	научна област	установа у којој је запослен
1. др Радош Љушић	редовни проф.	историја	Филозофски ф.
2. др Милош Јагодић	доцент	исто	Филозофски ф.
3. др Мирјана Зорић	ванредни проф.	исто	Војна академија, Бгд

Наставно-научно веће факултета прихватило је извештај Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације на седници одржаној дана 16.05.2013.

Прилог:

- Извештај комисије са предлогом
- Акт Наставно-научног већа факултета о усвајању извештаја
- Примедбе дате у току стављања извештаја на увид јавности, уколико је таквих примедби било.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Проф. др Милош Арсенијевић

**Научно – наставном већу Филозофског факултета Универзитета у
Београду**

Реферат о завршеној докторској дисертацији мр Слободана В. Ђукића

Изабрани у комисију за оцену докторске дисертације мр Слободана В. Ђукића *Страни утицаји на развој српске војне доктрине 1878-1918. године*, имамо част да Већу поднесемо следеће мишљење.

Мр Слободан Ђукић (1972.) је мајор Војске Србије. Од 2000. године је на служби у Војној академији, а од 2006, када је на Филозофском факултету у Београду одбранио магистарски рад, ради као асистент на предмету Војна историја.

Докторску дисертацију *Страни утицаји на развој српске војне доктрине 1878-1918. године* чине предговор, увод, три поглавља, закључак и списак извора и литературе. Написана је на укупно 480 страница са напоменама.

Страни утицаји на развој војне доктрине у Србији у периоду од 1878. до 1918. до сада нису били предмет посебне историографске обраде. Стога докторска теза Слободана Ђукића представља оригинално научно дело, чији је значај двострук и огледа се у следећем. С једне стране, кандидат је темељно истражио недовољно познат, а свакако веома значајан аспект развита и функционисања војске Кнежевине/Краљевине Србије, а с друге

стране је анализирао допринос примене војне доктрине у пракси, тј. у ратовима 1885. и, посебно, 1912-1918. године.

У складу са методологијом историјске науке, полазећи од исцрпне анализе многобројних необјављених (архивских) и објављених историјских извора српског и иностраног порекла и одговарајуће литературе, кандидат је дошао до ниже наведених резултата и закључака.

У *Предговору* (странице X-XII), кандидат је образложио значај и циљ своје докторске дисертације и изнео краћи преглед коришћених историјских извора и литературе.

У *Уводу* (странице 1-13) је Ђукић укратко изнео основне податке о развоју војске у нововековној Србији, са акцентом на институционални оквир, скупа са најважнијим моментима из државне историје. На тај начин је омогућио стављање своје теме у одговарајући историјски контекст.

Прво поглавље носи наслов *Извори српске војне доктрине* (странице 14-200). Подељено је на пет потпоглавља, од којих је свако посвећено анализи конкретних извора српске војне доктрине, према подели коју је кандидат, научно утемељено, самостално дефинисао. Обрађени извори српске војне доктрине јесу: школовање српских официра у иностранству, служба страних официра у српској војсци, војна књижевност, Војна академија и Главни генералштаб. Појединачно анализирајући стране утицаје на стварање и дефинисање српске војне доктрине у сваком од наведених сегмената, кандидат је дошао до следећих кључних резултата. Последица нужног школовања официра у иностранству, посебно у времену док војно школство у Србији објективно није могло бити довољно развијено, била је та да су официри потпадали под утицај војне доктрине земље у којој су се образовали

(Пруска/Немачка, Француска, Русија) и потом га, током службе, преносили у домовину. Страни официри запослени у српској војсци, превасходно Срби из Аустро-Угарске, доносили су, природно, аустро-угарске утицаје. Анализа српске стручне војне књижевности је показала да су њени почеци везани за преводе и препричавања, највише немачких и француских дела, да би се тек крајем 19. века стварала оригинална српска војна књижевност, базирана на комбинацији немачке и француске мисли и, што је кандидат посебно апострофирао, специфичности ратних искустава војски Србије и Црне Горе. Две установе које су без сумње крајем 19. и почетком 20. века највише допринеле дефинисању и развоју српске војне доктрине биле су Војна академија и Главни генералштаб. Кандидат је детаљно приказао њихов институционални развитак и рад уз поређење са аналогним установама у другим европским државама.

Друго поглавље, насловљено *Српска војна доктрина и њен утицај на организацију, формацију, наоружање и обуку српске војске* (странице 201-339) представља најважнији део рада. Подељено је на три мање целине, *Настанак и развој српске војне доктрине*, *Организација, формација и наоружање српске војске* и *Обука у српској војсци*. Кандидат је приказао развој српске војне доктрине и, примењујући метод упоредне анализе, дефинисао и образложио конкретне стране утицаје на њу. Ђукић је закључио да је до 1885. доминирала пруска/немачка доктрина обухвата, која се у српском случају показала неуспешно у рату против Бугарске. Потом је узимана у обзир и француска доктрина решавајућег удара уз употребу знатне резерве, али уз примену аутохтоног српског ратног искуства из периода 1876-1878. и 1885. Временом је настала српска војна доктрина, коју је, како кандидат истиче, финално уобличио генерал Димитрије Цинцар-Марковић. Она је, посебно у

првој деценији 20. века, у себи садржала елементе француске, немачке и српске војне мисли. Њена суштина је била у иницијалној одбрани и преласку у напад у повољном тренутку уз коришћење одлика земљишта и знатне резерве. Ђукић је кроз детаљну анализу формације, наоружања и обуке српске војске испитао примену дефинисаних начела војне доктрине у мирнодопској пракси.

Треће поглавље, *Српска војна доктрина у ослободилачким ратовима 1912-1918.* (странице 339-445) третира у засебним потпоглављима раније изнета начела војне доктрине понаособ у свим већим биткама које је војска Краљевине Србије водила у Балканским и Првом светском рату. Прикази Кумановске битке и Битољске операције 1912, Брегалничке битке 1913, Церске и Колубарске битке 1914, дефанзиве 1915. и ратовања на Солунском фронту 1916-1918. су исцрпни. Међутим, због опширног излагања, кандидат у случају Битољске операције није довољно јасно истакао одговарајуће стране утицаја, односно њихову примену у пракси. С друге стране, показао је да су искуства рововског рата и француске доктрине била најприсутнија приликом борби на Солунском фронту, што је сасвим разумљиво, будући да су српске трупе деловале у саставу и под командом здружених снага Антанте.

У *Закључку* (странице 446-453) кандидат се осврнуо на основне проблеме које је подробије разрадио у дисертацији.

Кандидат је искористио све њему доступне необјављене и објављене историјске изворе и научну литературу. Највећи део архивске грађе пронашао је у фондовима Војног архива, Архива Србије и Архива САНУ. За

његову тему су од посебног значаја биле стручне војне публикације, штампане у Србији у третираном периоду.

Комисија је мишљења да докторска дисертација мр Слободана В. Ђукића представља самостално, оригинално научно дело и да доприноси развоју историјске науке. Такође, комисија констатује да је дисертација у свему урађена према одобреној пријави.

На изнету и на још неке мање примедбе, комисија ће скренути пажњу кандидату на усменој одбрани.

На основу свега изнетог, комисија је слободна да предложи Научно-наставном већу Филозофског факултета да дозволи кандидату мр Слободану В. Ђукићу да усмено брани своју докторску дисертацију *Страни утицаји на развој српске војне доктрине 1878-1918. године*.

У Београду,

14. марта 2013.

Чланови комисије:

проф. др Мирјана Зорић

доц. др Милош Јагодић

проф. др Радош Љушић
